

LAKIALOITE 133/2005 vp

Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään, että tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyynti säädetäisiin luvanvaraiseksi. Luvan käsittelystä ja myöntämisestä esitetään perittäväksi vähittäismyyntiluvan maksu, joka kattaisi suoritteen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Luparekisterin ylläpidosta ja myynnin valvontaan liittyvistä toimenpiteistä kunta voisi periä vuosittain valvontamaksun. Kunta voisi tietyin edellytyksin peruuttaa antamansa tupakkatuotteiden ja

tupakointivälineiden vähittäismyyntiluvan. Lakialoitteessa esitetyt säännökset vastaisivat pääpiirteiltään nikotiinikorvaushoitovalmisteiden osalta esitettyjä myyntilupaa, lupamaksuja ja luvan peruuttamista koskevia säännöksiä (HE 107/2005 vp). Lisäksi lakiin esitetään eräitä täsmennyksiä mm. tupakkatuotteiden myyntirikkomusta koskevaan säätelyyn. Ehdotetut lakimuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

YLEISPERUSTELUT

Tupakointi on merkittävin riskitekijä kaikissa yleisimmissä kansansairauksissa, mm. sydän- ja verenkiertoelinten sairauksissa, hengityselinten sairauksissa, syöpätaudeissa, diabeteksessa ja tuki- ja liikuntaelinten sairauksissa. Joka kolmas kaikista syöpätapauksista sekä sydän- ja verisuonitaukeista johtuu tupakoinnista. Suomessa kuolee vuosittain noin 5 000—6 000 ihmistä tupakoinnista johtuviin sairauksiin. Tupakoinnin vuoksi arvioidaan Suomessa olevan vuosittain 1,2 miljoonaa sairauspoissaolopäivää ja 600 000 lääkäriissäkäyntiä. Verrattuna tupakkoimattomaan tupakoitsijan riski kuolla alle 65-vuotiaana on kaksinkertainen. Maailmanpankin tuoreen tutkimuksen mukaan jopa n. 15 % ter-

veydenhuollon menoista on tupakoinnista johtuvia. Kansanterveyden ja myös kansantalouden kannalta toimenpiteet tupakoinnin vähentämiseksi ovat erittäin tärkeitä.

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynti ei edellytä lupaa eikä ilmoitusta viranomaisille. Viranomaisilla ei näin ollen ole tarkkoja tietoja tupakkatuotteiden myyntipaikoista. On arvioitu, että tupakkatuotteita myydään ainakin 20 000—30 000 myyntipaikassa Suomessa.

Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi kieltää tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin kahdeksaatoista vuotta nuoremille, määrää elinkeinonharjoittajan ilmoittamaan myyntikiellosta asiakkaille näkyville

asetetulla kyltillä ja laatimaan kiellon toimeenpanoa koskevan omavalvontasuunnitelman. Tupakointivälineet on määritelty laissa ja asetuksessa. Tupakointivälineitä tarvitsevat tupakojat, joten niiden myynnin luvanvaraistaminen yhdessä tupakkatuotteiden kanssa on perusteltua. Tupakointivälineisiin luettava tupakan syytyn on terveys- ja onnettomuusriski: syyttimen joutuminen lasten käsiin voi aiheuttaa tulipaloja, ja nuoria on tavattu haistelemassa syyttimissä olevaa butaania päihtymistarkoituksessa.

Lakialoitteella pyritään tehostamaan tupakkatuotteiden myynnin valvontaa. Lain mukaan tupakkatuotteiden myyntiä valvoo kunta, mutta käytännössä valvonta on täysin riittämätöntä. Valvonta on pääosin ilmoitusten pohjalta tapahtuvaa valvontaa. Kunnilla ei ole riittävästi voimavaroja järjestelmälliseen valvontaan eikä aina edes tietoa siitä, missä kaikkialla kunnan alueella tupakkatuotteita myydään. Alaikäiset nuoret kertovat voivansa helposti ostaa tupakkatuotteita. Tutkimusten mukaan suurin osa nuorista katsoo, että tupakkatuotteiden myynnin tulee olla kiellettyä alle 18-vuotiaille.

Tupakkatuotteiden myynnin rajoittaminen ja luvanvaraistaminen on varsin yleistä EU:n jäsenmaissa. Perusteena on mm. tupakkatuotteiden vaarallisuus ja alaikäisten terveyden suojele. Suomi on ratifioinut Maailman terveysjärjestön (WHO) tupakointia koskevan sopimuksen. Sen 15 artiklassa todetaan, että maiden on pyrittävä käytettävissä olevin keinoin, tupakkatuotteiden myynnin luvanvaraisuus mukaan luettuna, valvomaan tai säätelemään tupakkatuotteiden tuotantoa ja kauppaa laittoman kaupan estämiseksi. WHO:n keräämien tietojen mukaan tupakkatuotteiden vähittäismyynti, tukkukauppa tai molemmat ovat Euroopassa luvanvaraisia Espanjassa, Belgiassa, Italiassa, Itävallassa, Kreikassa, Latviassa, Liettuaissa, Maltalla, Portugalissa, Puolassa, Ranskassa, Saksassa, Tsekissä, Unkarissa, Virossa ja Islannissa. Norja valmistee luvanvaraisuutta, ja Ruotsissa on käytössä maksullinen ja pakollinen tupakkatuotteiden myyntipaikkarekisteri.

Valtioneuvoston Terveys 2015 -kansanterveysohjelman tavoitteena on vähentää 16–18-

vuotiaiden nuorten tupakointi alle 15 prosenttiin. Tavoitteessa ei onnistuta, ellei alaikäisten tupakkaostoja pystytä ehkäisemään. Tupakkatuotteiden myyntilupa, sen maksullisuus ja tupakkatuotteiden myyntiä koskevien säädösten rikkomisesta seuraava myyntiluvan menetyksen uhka ovat useissa tutkimuksissa esitettyjä, toimivia alaikäisten tupakkaostojen ehkäisymenetelmiä.

Myyntilupa mahdollistaisi maksujen perimisen lupapäätöksistä. Myyntilupa toisi valvovalle viranomaiselle valvontaan rahaa ja aktivoisi toimintaa. Vähittäismyyntiluvan vuosittaisella valvontamaksulla kunnalle mahdollistettaisiin resurssit tupakkatuotteiden ja -välineiden myynnin valvonnan tehostamiseen ja ajantasaisen myyntiluparekisterin ylläpitoon.

Lakialoitteessa esitetään, että mikäli tupakkatuotteita ja tupakointivälineitä myydään lain vastaisesti, kunta voisi peruuttaa tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntiluvan määräaikaaisesti tai toistaiseksi. Kiellon pituuteen vaikuttaisi mm. se, onko myyjä syyllistynyt aikaisemmin myyntirikkomukseen. Myyntiluvan peruuttaminen olisi käytännössä tehokas seuraamus, jolla olisi myös ennalta ehkäisevää vaikutusta.

Lakialoitteella pyritään estämään laittomasti maahan tuotujen tupakkatuotteiden levitystä. Tupakkatuotteiden salakuljetus on lisääntynyt, kun rajavalvonta Euroopan yhteisön sisämarkkina-alueilla on poistunut ja EU on laajentunut uusiin jäsenmaihiin. Takavarikoitujen laittomasti maahan tuotujen tupakkatuotteiden määrät ovat viime aikoina kasvaneet. Houkutus tupakkatuotteiden laittomaan maahantuontiin kaupallisessa tarkoituksessa koskee niin matkailijoita kuin järjestäytyneitä salakuljetustakin. Tilanteeseen tulee puuttua, ennen kuin laittomasti maahan tuotuja savukkeita aletaan enenevässä määrin ja ammattimaisesti kaupata virallisten vähittäismyyntikanavien kautta.

Hallituksen esitys (HE 107/2005 vp) laiksi lääkelain muuttamisesta on eduskunnan käsittelyssä. Sen mukaan nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen itsehoitovalmisteiden myynti sallittaisiin apteekkien ohella myös päivittäistavara-

kaupoissa, kioskeissa ja huoltoasemilla. Nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntiä ehdotetaan luvanvaraiseksi, ja kunta voisi periä myyntilupamaksun ja vuosittaisen valvontamaksun. Ottaen huomioon tupakkatuotteiden yleisvaarallisuus ja vaarallisuus suhteessa nikotiinikorvaushoitovalmisteisiin olisi omituista, jos tupakkatuotteita saa myydä vapaasti ilman asianmukaista valvontaa, mutta nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myynnille tarvitaan myyntilupa. Näin ollen olisi

perusteltua säätää samanaikaisesti sekä nikotiinikorvaushoitovalmisteiden että tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynti luvanvaraiseksi. Lupamenettelyssä tulee välttää turhaa monimutkaisuutta, ja olisikin pyrittävä siihen, että elinkeinonharjoittaja voi hakea tupakkatuotteiden ja tupakointivalmisteiden myyntiluvan samassa menettelyssä ja samalla hakemuslomakkeella, mielellään sähköisenä, kuin nikotiinikorvaushoitovalmisteen myyntiluvan.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

11 a §. Nykyisen 11 a §:n mukaan ympäristön tupakansavu on syöpävaarallinen aine, jolta suojaamiseen työssä noudatetaan työturvallisuuslakia (299/1958) ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä, jollei tästä laista muuta johdu. Lakialoitteessa ehdotetaan, että säännös siirretäisiin uudeksi 12 a §:ksi.

Sen sijaan lakialoitteen 11 a §:n 1 momentissa säädettäisiin tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin luvanvaraisuudesta. Myyntipaikan sijaintikunta myöntää myyntiluvan hakemuksesta, mikäli elinkeinonharjoittaja on esittänyt hyväksyttävän omavalvontasuunnitelman ja järjestänyt riittävät edellytykset tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin valvomiseksi. Myyntilupa voidaan myöntää toistaiseksi tai määräaikaisena enintään vuodeksi. Jos myyntipaikan sijaintikuntaa ei voitaisi osoittaa, luvan myöntäisi elinkeinonharjoittajan kotikunta.

Lakialoitteen 11 a §:n 2 momentin mukaan kirjallisessa myyntilupahakemuksessa hakijan olisi ilmoitettava kunnalle tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin elinkeinonharjoittajan nimi ja yhteystiedot, yritys- ja yhteisötunnus, myyntipaikan osoite sekä tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntiajankohdat, omavalvontasuunnitelma ja myynnin valvontajärjestelyt sekä myyntipaikassa sijaitsevien tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntipisteiden ja automaattisten myyntilaitteiden lukumäärä. Lisäksi hakemuksesta tulee ilmetä myynnistä vastaavan nimi ja yhteystiedot.

Silloin, kun myyntipaikan aukioaloajat tai myyntiajat vaihtelisivat esimerkiksi viikonpäivittäin tai myyntikausittain, asiasta tulisi kertoa myyntilupahakemuksessa mahdollisimman täsmällisesti, mutta se ei olisi tältä osin sitova. Myyntipisteiden lukumäärällä tarkoitetaan myyntipaikassa käytössä olevien tupakan luovutus- tai kassatoimintoja sisältävien itsenäisten asiakaspalvelupisteiden enimmäismäärää.

Lakialoitteen 11 a §:n 3 momentin mukaan peruttu myyntilupa voidaan myöntää kirjallisesta hakemuksesta uudelleen aikaisintaan vuoden kuluttua myyntiluvan peruuttamisesta. Lakialoitteen 11 a §:n 4 momentin mukaan tupakkatuotteita ja tupakointivälineitä myyvän elinkeinonharjoittajan olisi ilmoitettava kunnalle myyntipaikkojen ja myyntipisteiden lukumäärien muutoksista ja myynnin lopettamisesta 30 päivän kuluessa. Päivällä tarkoitetaan kalenteripäiviä.

Tarkemmat säännökset myyntilupahakemuksen sisällöstä ja muutosten ilmoittamisvelvollisuudesta annettaisiin ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella.

11 b §. Uudessa 11 b §:ssä esitetään, että tupakkatuotteita ja tupakointivälineitä saisi myydä tukkumyynnissä vain toiselle tukkukaupalle ja sille, jolla olisi 11 a §:n mukainen vähittäismyyntilupa.

11 c §. Ehdotetussa uudessa 11 c §:ssä esitetään, että tupakkatuotteiden ja tupakointivälinei-

den sijoittelusta sekä esillepanosta myyntipaikassa ja myyntipisteissä ja luovuttamisesta ostajalle voitaisiin säätää tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

12 a §. Nykyinen 11 a § siirretään uudeksi 12 a §:ksi.

17 §. 17 §:n 2 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että kunnan viranomaisen valvontamennettelyä yksinkertaistetaan. Nykyinen menettely on osoittautunut liian monimutkaiseksi ja hankalaksi. Voimassa olevaan lakiin sisältyvä määräajan asettamisvelvollisuus esitetään poistettavaksi. Pykälään esitetään tehtäväksi viittaukset uusiin 11 b ja 11 c §:iin sekä 12 §:n 5 kohtaan. Lisäksi esitetään kolmatta momenttia koskien tupakkatuotteiden mainonnan valvontaa, joka on osin kunnan ja valtakunnallisten kampanjoiden osalta myös tuotevalvontakeskuksen tehtävä. Kunta voi asettaa mainonnan valvonnassa määräajan lainvastaisen toiminnan korjaamiseksi, ja jos korjausta ei tapahdu, kunnan on ilmoitettava asiasta tuotevalvontakeskukselle.

25 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 25 a §, jossa säädettäisiin kunnalle tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntiluvasta ja valvonnasta perittävistä maksuista. Kunta voisi periä elinkeinonharjoittajalta tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntiluvan hakijalta vähittäismyyntiluvasta maksun, joka vastaisi suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi kunta voisi periä vähittäismyyntiluvan haltijalta luparekisterin ylläpidosta ja myynnin valvontaan liittyvistä toimenpiteistä vuosittaista valvontamaksua. Perittävän maksun perusteet vahvistettaisiin kunnan hyväksymässä taksassa.

25 b §. Nykyinen 25 §:n 4 momentti esitetään siirrettäväksi uudeksi 25 b §:ksi. Sen perusteella lain mukaiset maksut perittäisiin ilman tuomiota tai päätöstä ulosottotoimin annetun lain mukaisesti.

31 a §. Ehdotettuun uuteen 31 a §:ään on koottu tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntiä ja muuta luovuttamista koskevien säännösten rikkomista koskevat rangaistussäännökset. Säännös sisältää myös vähittäismyyntiluvatta tapahtuvan laittoman tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin kriminalisoinnin. Ehdotetut rangaistussäännökset edistäisivät tehokkaasti elinkeinotoiminnassa tapahtuvaa tupakkatuotteiden lainmukaista myyntiä ja kannustaisivat elinkeinonharjoittajia omavalvontaan.

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntirikkomuksesta voitaisiin tuomita sakkoon se, joka

- myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteen tai tupakointivälineen alaikäiselle 10 §:n 1 momentin vastaisesti

- myy tai muutoin luovuttaa suussa käytettävää tupakkaa 10 a §:n vastaisesti

- myy tai luovuttaa tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä ilman 11 a §:ssä säädettyä voimassaolevaa vähittäismyyntilupaa

- tukkumyynnissä myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä muulle kuin toiselle tukkukaupalle tai vähittäismyyntiluvan haltijalle 11 b §:n vastaisesti

- tupakkatuotteen tai tupakointivälineen automaattisen myyntilaitteen omistajana, sen sijoituspaikan omistajana, haltijana tai tehtävään nimettynä työntekijänä laiminlyö valvoa automaattisesta myyntilaitteesta tapahtuvaa myyntiä

- myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteen, jota ei ole testattu 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä testauslaboratoriossa tai josta ei ole toimitettu 6 c §:ssä tarkoitettuja tietoja tai jonka pakkausmerkinnät eivät ole 7 §:n 1—3 momentin taikka 7 a §:n 1 momentin mukaisia.

33 §. Nykyinen 33 § on kumottu lailla 681/1999. Uudeksi 33 §:ksi ehdotetaan, että kunta voisi peruuttaa tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden 11 a §:ssä tarkoitetun myyntiluvan määräajaksi, enintään vuodeksi, tai toistaiseksi, jos tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä myytäisiin tai luovutettaisiin elinkeinotoiminnassa tämän lain vastaisesti tai jos elinkeinonharjoittaja on

jättänyt ilmoittamatta 11 a §:n 5 momentissa tarkoitettuja olennaisia tietoja taikka jos myyntipaikassa säilytettäisiin tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä, joiden myynti olisi kielletty tai jotka eivät ole tämän lain mukaisia.

Kunnan tulisi suhteuttaa rikkomuksen merkitys ja seuraamus toisiinsa ja päättää toimista kokonaisharkinnan pohjalta. 31 a §:n mukainen sakkorangaistus olisi ensisijainen seuraamus kolainkohdan vastaisesta teosta. Suhteellisuusperiaate huomioon ottaen myyntikieltoa ei yleensä olisi perusteltua käyttää ensimmäisenä seuraamuksena täysin satunnaisesta ja toimivasta omavalvontajärjestelmästä huolimatta tapahtuneesta rikkomuksesta. Myyntikielto tulisi kyseeseen toistuvissa törkeämissä lainrikkomistilanteissa, esimerkiksi silloin, kun myydään salakuljettuja tupakkatuotteita tai nuuskaa. Silloin, kun

myyntilupa olisi peruttu toistaiseksi ehdotetun 33 §:n mukaisesti, uusi myyntilupa voitaisiin myöntää hakemuksesta aikaisintaan vuoden kuluuttua peruutuksesta.

35 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 35 a §, jonka mukaan kunnan 25 a §:ssä tarkoitettuun myyntilupamaksua koskevaan päätökseen sovellettaisiin muutoksenhaussa hallintolainkäyttölain säännöksiä. Kunnallisvalitus ei ole yksittäistä elinkeinonharjoittajaa koskevassa asiassa tarkoituksenmukainen, vaan kyse on hallintovalituksesta, jonka voi tehdä asianosainen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/1976) 25 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 498/2002,

muutetaan 11 a ja 17 §, sellaisina kuin ne ovat, 11 a § laissa 741/2002 ja 17 § mainitussa laissa 498/2002, sekä

lisätään lakiin uusi 11 b, 11 c, 12 a, 25 a, 25 b ja 31 a § sekä lakiin lailla 681/1999 kumotun 33 §:n tilalle uusi 33 § ja lakiin uusi 35 a § seuraavasti:

11 a §

Tupakkatuotteita ja tupakointivälineitä saa myydä elinkeinonharjoittaja, jolle myyntipaikan sijaintikunta on myöntänyt kirjallisesta hakemuksesta myyntipaikkakohtaisen vähittäismyyntiluvan myydä tupakkatuotteita ja tupakointivälineitä. Jos myyntipaikan sijaintikuntaa ei voida osoittaa, luvan myöntää elinkeinonharjoittajan kotikunta. Myyntilupa voidaan myöntää toistaiseksi tai määräaikaisena enintään vuodeksi.

Kunta myöntää elinkeinonharjoittajalle vähittäismyyntiluvan, jos elinkeinonharjoittaja on esittänyt hyväksyttävän tupakkatuotteiden ja tu-

pakointivälineiden myynnin omavalvontasuunitelman ja selvityksen riittävästä tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin valvontajärjestelyistä.

Vähittäismyyntilupahakemuksesta tulee ilmetä seuraavat tiedot:

1) elinkeinonharjoittajan nimi ja yhteystiedot, yritys- ja yhteisötunnus, myyntipaikan osoite sekä tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntiajankohdat;

2) omavalvontasuunitelma ja myynnin valvontajärjestelyt;

3) myyntipaikassa sijaitsevien tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntipisteiden

sekä automaattisten myyntilaitteiden lukumäärä ja selvitys niiden sijainnista myyntipaikassa;

4) myynnistä vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Tämän lain 33 §:n mukaisesti peruttu myyntilupa voidaan myöntää kirjallisesta hakemuksesta uudelleen aikaisintaan vuoden kuluttua myyntiluvan peruuttamisesta.

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntiin luvan saaneen on ilmoitettava lupahakemuksessa ilmoitettujen tietojen muutoksesta ja myynnin lopettamisesta 30 päivän kuluessa.

Tarkempia säännöksiä myyntilupahakemuksen sisällöstä ja muutosten ilmoittamisesta voidaan antaa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

11 b §

Tupakkatuotteita ja tupakointivälineitä saa myydä tukkumyynnissä vain toiselle tukkukaupalle ja sille, jolla on 11 a §:n mukainen vähittäismyyntilupa.

11 c §

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden sijoittelusta, esillepanosta myyntipaikassa ja myyntipisteissä ja luovuttamisesta ostajalle voidaan säätää tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

5 luku

Väestön suojaaminen ympäristön tupakansavun aiheuttamilta terveyshaitoilta

12 a §

Ympäristön tupakansavu on syöpävaarallinen aine, jolta suojaamiseen työssä noudatetaan työturvallisuudesta annettuja säännöksiä, jollei tästä laista muuta johdu.

17 §

Kunnan tulee omasta aloitteestaan ja tehtyjen ilmoitusten perusteella suorittaa tupakkatuotteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tarkastuksia

sekä valvoa tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntiä, automaattisen myyntilaitteen sijoittamista, tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin omavalvontaa, tupakkatuotteiden, tupakointivälineiden ja tupakkajäljitelmiä mainontaa ja muuta myynninedistämistoimintaa samoin kuin tupakointikieltojen ja -rajoitusten toimeenpanoa toimialueellaan.

Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan säännösten vastaista toimintaa, kunnan tulee kieltää säännösten vastainen toiminta tai ilmoittaa asiasta:

1) viralliselle syyttäjälle, jos kysymys on 10, 11, 11 a tai 11 b §:n, 12 §:n 1—5 kohdan taikka 13 §:n 1, 2 tai 5 momentin säännösten vastaisesta menettelystä; sekä

2) Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, jos kysymys on 5, 6, 6 a—6 c tai 7 §:n taikka 7 a §:n 1 momentin säännösten vastaisen tupakkatuotteen tai tupakointivälineen elinkeinotoiminnassa tapahtuvasta myynnistä tai muusta luovuttamisesta taikka muusta näiden säännösten vastaisesta menettelystä.

Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan 7 a §:n 2 momentin, 8 tai 9 §:n vastaista toimintaa, kunnan tulee kieltää säännösten vastainen toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa tällainen toiminta on lopetettava. Jollei korjausta ole tapahtunut määräajassa taikka jos kiellossa mainittua säännösten vastaista menettelyä on jatkettu tai jos se on uudistettu asetetun määräajan jälkeen, kunnan on ilmoitettava asiasta Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

25 a §

Kunta voi periä tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntiluvan hakijalta vähittäismyyntiluvasta maksun, joka vastaa suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi kunta voi periä vähittäismyyntiluvan haltijalta luparekisterin ylläpidosta ja myynnin valvontaan liittyvistä toimenpiteistä vuosittaista valvontamaksua. Maksujen perusteista säädetään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.

25 b §

Tämän lain mukaiset maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosotto-toimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

31 a §

Joka

1) elinkeinotoiminnassa myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteen tai tupakointivälineen kahdeksatoista vuotta nuoremmalle henkilölle 10 §:n 1 momentin vastaisesti;

2) elinkeinotoiminnassa myy tai muutoin luovuttaa suussa käytettävää tupakkaa 10 a §:n vastaisesti;

3) elinkeinotoiminnassa myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä ilman vähittäismyyntilupaa 11 a §:n vastaisesti;

4) tukkumyynnissä myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita muulle kuin toiselle tukku-kaupalle tai vähittäismyyntiluvanhaltijalle 11 b §:n vastaisesti;

5) automaattisen myyntilaitteen omistajana, sen sijoituspaikan omistajana, haltijana, vastavä-
vänä hoitajana tai tehtävään nimettynä työnteki-
jänä laiminlyö valvoa 11 §:n mukaisesti auto-
maattisesta myyntilaitteesta tapahtuvaa myyn-
tiä; tai

6) elinkeinotoiminnassa myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteen, jota ei ole testattu 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä testauslabora-
toriossa tai josta ei ole toimitettu 6 c §:ssä tar-

koitettuja tietoja tai jonka pakkausmerkinnät ei-
vät ole 7 §:n 1—3 momentin taikka 7 a §:n 1
momentin mukaisia,

on tuomittava *tupakkatuotteiden myyntirikko-
muksesta* sakkoon.

33 §

Kunta voi peruuttaa 11 a §:ssä tarkoitetun
myyntiluvan määräajaksi, enintään kuitenkin
vuodeksi, tai toistaiseksi, jos tupakkatuotteita
myydään tai muutoin luovutetaan elinkeinotoi-
minnassa tämän lain vastaisesti tai jos elinkei-
nonharjoittaja on jättänyt ilmoittamatta 11 a §:n
5 momentissa tarkoitettuja olennaisia tietoja
taikka jos myyntipaikassa säilytetään tupakka-
tuotteita, joiden myynti on kielletty tai jotka ei-
vät ole tämän lain mukaisia.

35 a §

Tämän lain 25 a §:ssä tarkoitettuun kunnan
viranomaisen antamaan myyntilupamaksua kos-
kevaan päätökseen haetaan muutosta valittamal-
la hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä hallinto-
lainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muuhun
tässä laissa tarkoitettuun kunnan päätökseen
haetaan muutosta noudattaen, mitä kuntalaissa
(365/1995) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2005

Valto Koski /sd
Arto Seppälä /sd

Anneli Kiljunen /sd
Osmo Soininvaara /vihr